

NAGYKUTAS

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNY

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	1
2. Nagykutas bemutatása	2
3. Örökségünk	9
4. Eltérő karakterű településrészek	25
<i>Beépített terület</i>	26
<i>Zártkert</i>	27
<i>Külterület</i>	27
<i>Meghatározó karakter</i>	28
5. Építészeti útmutató	30
<i>Telepüésszerkezet</i>	31
<i>Telepítés</i>	32
<i>Terepalakítás</i>	33
<i>Épületek magassága</i>	34
<i>tető kialakítása</i>	35
<i>Anyaghasználat, színezés</i>	37
<i>Kerítések</i>	38
<i>Kertek</i>	40
<i>Erkélyek, tornácok</i>	42
<i>Ajtók, ablakok</i>	43
<i>Homlokzatképzés</i>	44
<i>Részletek</i>	45
6. Mai példák	47
7. Utcák, terek	50
8. Sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések	44

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

Nagykutas

1

1. BEVEZETÉS

Településünk arculatát épített elemei és közterületeinek minősége, az őt körülvevő tájban való elhelyezkedése határozza meg. Az építészet sokszínűségét adja a változatos utcák, terek, épületek sokasága, a tájnak a domborzat, a növényzet és tájhasználat sokszínűsége.

E kézikönyv segítség kíván lenni településünk bemutatásával, értékeink megismertetésével és az épített környezet szépségeinek bemutatásával minden itt letelepedni kívánó számára. Bevezeti az olvasót az építészeti értékek és a már meglévő követendő példák tárházába, hogy olyan házat tudjon építeni, ami valódi büszkeséggel töltheti el, és a meglévő faluképhez illeszkedik, azt ízléssel viszi tovább.

Nem kötelező ajánlásokat kívánunk megfogalmazni, hanem csupán iránymutatást szeretnénk tenni, hiszen egy település arculata folyamatosan változik, az építészeti korszakoknak megfelelően. Azonban mégis úgy érezzük, hogy annak érdekében, hogy településünk megőrizze falusias karakterét, mindenképpen szükség van a szemléletformálásra, az egyes falusi jellegzetességekre való figyelemfelhívásra.

Köszönöm, ha Ön is megfogadja ajánlásainkat és kis községünk egyik legszebb épületét építi fel a saját és közösségünk megaláztatására.

A kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, hanem nyílt, folyamatos hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés kíván lenni, ahogy a település története sem befejezett, hanem folyamatosan továbbíródik. Ezért, ha újabb szép ház születik, az bekerülhet, sőt be is kell, hogy kerüljön a könyvbe, hogy ezáltal büszke lehessen rá építtetője, tervezője, kivitelezője és a település egyaránt.

Egy ház elválaszthatatlan kapcsolatban van környezetével, szomszédaival, településével. Valódi gyümölcse pedig csak annak a kapcsolatnak van, ahol a felek egymást megismerik, szeretik és békében élnek egymással. Igaz ez az emberi kapcsolatokról egészen az épített környezetünkig.

Ferenczné Baumgartner Éva
polgármester

2. NAGYKUTAS BEMUTATÁSA

Nagykutas Zala megye északi részén, közvetlenül Vas megye határán fekszik, Zalaegerszegtől kb. 15 km távolságban északi irányban, jellegzetes zalai lankás dombok között. A falu nyugati határában nagy kiterjedésű szőlőhegy terül el jellegzetes pinceépületekkel. Itt található Zala megye legnagyobb almaültetvénye.

Kisközség, lakosainak száma alig haladja meg a 470 főt, területe a 8,4 km²-t, de már az Árpád-korban is lakott település volt, melyre méltán büszkék vagyunk

Nagykutas ma több utcás, szerkezetét tekintve nőtt utcahálózattal rendelkezik. Telekstruktúrája szalagtelkes és szeres, a telkek többsége szabálytalan alakú. Településközpont nem alakult ki, az intézmények elszórtan helyezkednek el a lakóépületek között. Az alapfokú intézmények közül az óvoda és a helyi önkormányzat működik helyben, melyek munkáját civil szervezetek is segítik.

Az épületeket az utak mentén, kicsi előkerttel, jellemzően az északi oldalhatáron helyezték el és helyezik el ma is. Az épületállomány leginkább földszintes, de található egy emeletes vagy tetőtér beépítéses egyaránt.

A belterület könnyen lehatárolható a beépített telkek alapján. Külterülete apró parcellákkal rendelkező, jellemzően mező- és erdőgazdálkodásra berendezkedett. Zártkert a belterülettől távolabb, észak-nyugati irányban helyezkedik el. Új, szembetűnő létesítmény az almafeldolgozó.

3

ÁLTALÁNOS TELEPÜLÉSKÉP, TELEPÜLÉSKARAKTER

Nagykutas egy mező- és erdőgazdálkodással hasznosított természeti környezettel körülvett kis zalai falu. Néhány utcája családi házakkal rendezett sorban beépített, külterülete művelt szőlőhegynek is helyt ad. Almatermesztésével tűnik ki a környező települések közül.

Az alapfokú intézmények közül az helyi közügyek intézésére szolgáló önkormányzat, faluház, könyvtár, egészségház és napköziotthonos óvoda üzemel. Szolgáltatásként élelmiszerbolt, falugondnok s több vállalkozás lelhető fel. A polgárórség mellett községünk fejlődését szolgáló alapítvány is működik.

Községünkben az épületek falusias jellegűek, legfeljebb egy emelet magasak. Egyedi épületekből áll a beépített terület, a házak leginkább családi házak nagy kerttel, melyen konyhakert vagy gyümölcsös, az újabb időben már díszkert is helyet kap. A településszövetből a templom tornya magasodik ki.

Építészeti stílusukat tekintve különböző építészeti stílusban készültek, az épületeken a XIX. századtól folyamatosan megjelennek a különböző korok jellegzetességei, építészeti formajegyei.

NAGYKUTAS TÖRTÉNETE

„A szeres település három, egykor elkülönülő részből állt. A falu neve magyar helységnév, amely bővizű kútra, forrásra utal. A "nagy" előnév megkülönbözteti Kiskutastól. Az etimológiai alapon történő névmagyarázat helyességét földrajzi tényezők is megerősítik: a dűlőnevekben napjainkig és a Pénzeskút és Kalamár kút név, melyek hajdan forrásokat jelöltek. Első írásos említése 1211-ben történt: Kuthus. Nagykutas néven (Nagykuthus) először 1408-ban (majd 1513-ban Naghkwthus formában) fordul elő írott forrásainkban.

Az oklevél szerint, melyben először említik, II. Endre Fábiánnak és Vincének adja Gébártot, mely határos Kutas nevű ősi földjükkel. A XIV. századból vannak adatok arra, hogy Kutas földjét több nemes birtokolta. 1364-ben kutasi Kálóz és Pál fia Pál és Marcel fia Gyürke bírták. 1371-ből származik az első adat arra, hogy valakit (Ákos mestert és fiait) Kutasi néven neveztek. Kutas 1402-1408-ban Mikcs özvegyéé. Ekkor említik a birtokában lévő Kutast Nagykutas néven. Két Kutasról szólnak 1394-ben is: egyik Kutasi János fia Miklós, másik János fia László birtoka. A XV-XVI. században a Kutasiakat a Terjékeket és az Ákos nembeli Mikcs bán utódai (a peleskei Ördögh család) találjuk a település földesurai közt. 1542-ben az Ördögh család tagjai 6 porta felett rendelkeztek. A nagyhatalmú Gersei Petők is birtokos itt. 1552-ben 19 portát írtak össze Nagykutason. 1598-ban a bíró házával együtt összesen 20 házat számoltak.

5

NAGYKUTAS SZERKEZETI FEJLŐDÉSE

I Katonai Felmérési térkép (1763-1787)

„Nagy Kutas” három különálló településrészből állt, melyek mindegyike egy utcás kis település. Nagykutason kívül még „Géb” település jelölt. A falu a domb gerincén végigfutó út mellett helyezkedik el, a lakosok két oldalt telepedtek le. A patak völgyben rét, a nehezen járható dombokon erdők láthatók. A szőlőhegy a településtől északnyugatra látható.

II Katonai Felmérési térkép (1806-1869)

A térkép pontosodhatott, a patakot nem ábrázolja. „Nagy Kutas” beépített területe növekedett északi irányban. Az új épületek elszórtan, szeresen települtek. „Géb” már nincs megnevezve. Az utak a település központjából továbbra is sugarasan indulnak ki. A szőlőhegy dél felé jobban elnyúlt. A területhasználat változatlan.

Magyarország Katonai felmérése (1941)

„Nagykutas” további növekedést élt át. A beépített terület összefüggő, a templom köré szerveződött. Különálló településrészek nem láthatók. Az épületek részben rendezetten az út mellett, részben elszórtan, ún. szeresen helyezkednek el. A szőlőhegy tovább terjeszkedett déli irányba, egyebekben eltérés nincs.

Jelenlegi szerkezet (Google 2017)

A község fő gerincét a 7404 sz. összekötő út adja. Ez az utca a szerkezeti fejlődés alapja. Az évszázadok alatt a község növekedésével új utcák nyíltak keleti irányba. Mára Nagykutas több utcás község lett. Az úthálózat a Fő utcából ágazik el, és néhány párhuzamos utca is kialakult. A telkek az utcákra merőlegesen fűződnek fel, alakjukat tekintve hosszú szalagtelkek, melyek legjellemzőbben az utca felől beépítettek. A külterület művelése megegyezik a korábbi évszázadokéval: a lankás terepalakulatokon szántók, a vizenyős területeken rétek, a meredekebb, nehezen járható részeken erdők találhatóak. A külterületen szőlőhegy is kialakult.

7

Nagykutast a török portyázók ugyanúgy veszélyeztették, mint a környező településeket. 1564 januárjában írták: "Tegnap éjjélkor Kutason járt a török". A nagyobb pusztítást mégsem ők végezték, hanem az 1655-ben fellépett pestis járvány: 1655 augusztusában jelentik, hogy "Kutason kezdenek pestisben halni". Valószínűleg a falu teljes kihalását eredményezhette a járvány, hiszen azon kívül, hogy 1659-ben a peleskei vár tartozékai közt összeírt, de teljesen elhagyott falu, földjeit bozót verte fel, földesúri jövedelme nincs, aki akar szabadon foglalhat belőle művelésre.

1690-ben, miután a Nádasdy birtokot Széchenyi György megvásárolta a királyi kamarától, három esztendeig való szabadságot, robot és adók alóli mentességet helyezett kilátásba annak, aki Kutasra települ. Ennek eredményeként 1720-ban már 9 telkes jobbágyot és 2 zsellért írtak össze. 1728-ban 9 szabad költözésű jobbágy- és 20 zsellércsalád él gróf Széchenyi Zsigmond örökölt birtokán. A telepes jobbágyok a művelt földterületeket irtásokkal növelték: 1728-ban már 23 hold irtásföldről van adatunk.

A falu korábban szőlőtermelő területtel alig rendelkezett, ekkor már 23 és háromnegyed kapásnyi (a helyi adottságoktól függően 322-1440 négyzetméter) szőlőt tartottak nyilván. 1725-ben összeírtak 10 jobbágy- és 12 zsellércsaládot. Feljegyzik, hogy a szántóföldek, és rétek művelését nehezíti, hogy erősen tagoltak. Nem ritka az olyan telek, melynek szántóföldjei 5-6, rétjei 2-3 tagban vannak.

melynek harangja 1728-ban készült.

Gróf Széchenyi Zsigmond, mivel jobbágjai igen fáradságos, háromévi munkával kiirtották, termővé tették, szántóvá, szőlővé változtatták az előzőleg 5-6 akós hordó vastagságú cser- és tölgyfákkal benőtt ősvadont, tizenkét évig tartó mentességet ad nekik a szolgáltatások alól. Szőlők után ez idő alatt hegyvámot nem fizetnek, a szőlőket adhatják-vehetik. Ennek is tulajdonítható, hogy 1768-ra a hegyvám-lajstromban már 49 szőlősgazdát számlálhatunk.

Nagykutas templomáról már a XIV. századból vannak adatok. 1333-ban papját is említik. 1426-ban két temploma van Kutasnak: egyik a Szent Kereszt, másik Szent Márton tiszteletére volt avatva és mindkettő kőből épült. A török idők multán, 1778-ban Egervár leányegyháza, ahol egy fából készült fatornyú templomról tesznek említést, melynek harangja 1728-ban készült.

Iskoláját 1698-ban említik először. 1925-ben községi elemi népiskolaként két tanteremmel és két tanerővel működött. Sikeresen átvészelte azt az időszakot, mely a körzeti iskolák létrejöttével a kisközségi iskolákat elsorvasztotta.

Nagykutas több mint 800 éves múltra tekint vissza, a 470 lelket számláló zalai kistelepülés jelenének legnagyobb értéke, hogy képes a folyamatos megújulásra, a pozitív változásokra, közben tisztelettel őrzi múltja hagyományait. Hiszen e kettőnek csak együtt van valós társadalmi szerepe, hiszen az elődöktől kapott szellemi örökség ad erőt ahhoz, hogy élhető községet hagyjunk majd utódainkra.” (forrás: nagykutas.hu)

9

Nagykutas épített öröksége vallási és építészeti értékekből áll. Megtalálható templom, több fészület, emlékmű és népi lakóépületek. Természeti értékeink közt tartjuk számon természeti környezetünket, erdőink, mezőink gazdag növény- és állatvilágát, továbbá tájképi adottságainkat.

Fontos számunkra épített örökségünk megőrzése, hiszen az itt élők múltja ezen épületekkel követhető nyomon, fontos identitásunk megőrzése és hagyományaink ápolása érdekében.

Szent Jakab Apostol római katolikus plébániatemplom

Legjelentősebb építészeti érték a községben az 1740-ben épült Szent Jakab Apostol plébániatemplom, mely a Diósi utcában található. A bejárat előtt áll egy fészület.

Nagykutas lakosainak legnagyobb része római katolikus vallású, ami évszázadok óta meghatározza életüket. Legékeőbb bizonyítékai a település teljes területén elszórtan elhelyezkedő **fészületek**.

A fészületeket hálanyilvánítás miatt helyezték el, általában családi vagy közösségi események emlékéül. A fészületek megszentelt képzőművészeti alkotások, melyeket utak, dűlők szélén, katasztrófák helyszínén vagy családi házak kertjében helyeztek el. Ha nem megszentelt helyen állították fel őket, akkor kerítéssel jelölték a szent területet, s ez még a legelésző állatok ellen is védelmet nyújtott.

A népi építészeti értékek közül **lakóépületek** a XIX. század végéről és a XX. század elejéről maradtak ránk. Ezek közül több eredeti állapotában megőrződött, néhányat azonban már felújítottak.

Az eredeti állapotban megmaradt lakóépületek a vidékre jellemző építészeti jegyekkel rendelkeznek. Rendszerint utcára merőlegesen telepítették őket, egyszerű téglalap alaprajzúak és egyszerű nyeregtetővel fedettek. A bejáratot vagy kódisállással vagy keresztoszárral hangsúlyozták ki. A keresztoszárny fedésénél előfordul a kontyolás. A homlokzat vakolt felületű, ami ha egy színű, akkor vakolatdíszekkel ellátott, ha nem készült vakolatdísz, akkor több színnel színezték ki, s ez adta a díszítést. Az utcai homlokzat jellegzetessége az osztópárkány, az oldalfalon két függőleges ablak és az oromfalon kettő lőrés szerű szellőzőnyílás. Az ablakok fából készültek, osztott üvegezéssel, az ajtók szintén fából voltak, kazettás kivitelben. A ház falzatának anyaga korábban vályog, majd később égetett agyagtégla

3. ÖRÖKSÉGÜNK

Az 1930-as évek körül, a pallótokos illetve kapcsolt gerébtokos nyílászárók megjelenésével a lakóépületek homlokzata megváltozott, az álló ablakokat felváltotta a fekvő ablak. Az utcai homlokzat ezzel jelentősen átalakult. A homlokzat díszítése is egyszerűsödött, leginkább a vakolat színezésével „játszott” a mester.

A lakóépületek mellett nélkülözhetetlen volt a családok számára a gazdálkodáshoz szükséges **istállók, pajták és ólak** létesítése.

Ezek a melléképületek közvetlenül a lakóház mögött helyezkedtek el, azzal egybeépítve. A lakóudvart a gazdasági udvartól kerítés választotta el, melyek nagyrészt ma is fennmaradtak. A gazdasági épületek anyaga jellemzően téglafalazat, fedése natúr cserépfedés. Alaprajza egyszerű téglalap, magassága földszintes.

Népi építészeti értékeink közé tartoznak a **szőlőhegyi pincék** is.

Községünk zártkertjében ma is található eredeti állapotban lévő préházak, bár már a zsúptetőt felváltotta a natúr agyagcserép. Falazatuk azonban megmaradt: korábban fa vázra tapasztott agyagból (boronafal), majd később égetett agyagtéglából készült.

Külső megjelenésük is egységes, fehérre meszelt oldalfalak, nyílászáróik zöld, kék vagy sötétbarna színűre festett. Az oromfal készülhetett a falazat anyagából vagy deszkából, ami szintén a nyílászárók színére volt festve. Az ablakokat zsalu védte.

Községünk lakosainak legnagyobb része római katolikus vallású, ami évszázadok óta meghatározza életüket. Legékeesebb bizonyítékai a település teljes területén elszórtan elhelyezkedő **feszületek**.

A feszületeket hálanyilvánítás miatt helyezték el, általában családi vagy közösségi események emlékéül. A feszületek megszentelt képzőművészeti alkotások, melyeket utak, dűlők szélén, katasztrófák helyszínén vagy családi házak kertjében helyeztek el. Ha nem megszentelt helyen állították fel őket, akkor kerítéssel jelölték a szent területet, s ez még a legelésző állatok ellen is védelmet nyújtott.

Valláshoz kötődő képzőművészeti alkotások is találhatóak településünkön, mint például ez a Mária **szobor**

Vidékünkre is jellemzőek az **ásott kutak** létesítése. Szinte minden háztartásban megtalálható volt, hiszen az ivó- és használati vizet ezzel tudták biztosítani elődeink családjuk és az állatok, vagy a kerti növények számára. A kutak a talajvíz összegyűjtésére voltak hivatottak, melyet egy dobra feltekert láncon függő vödörrel emeltek ki, majd a kút kávéján keresztül öntötték a víz hordó vödörbe. Fontos, hogy fedett volt és magas kávéval kellett rendelkeznie, főként biztonsági okok miatt. A községünkben lévő kutakat kerek kútnak hívjuk, a nagy kerék alakú felhúzó szerkezet alapján.

11

Az 1800-as évek vége felé épült lakóépületek közül már nem maradt fenn egy sem, csak fényképekről tudjuk illusztrálni, milyenek is voltak egykoron lakóépületeinek.

A népi építészeti értékek közül **lakóépületek** a XIX. század végéről és a XX. század elejéről maradtak ránk. Ezek közül több eredeti állapotában megőrződött, néhányat azonban már felújítottak.

Az eredeti állapotban megmaradt lakóépületek a vidékre jellemző építészeti jegyekkel rendelkeznek. Rendszerint utcára merőlegesen telepítették őket, egyszerű téglalap alaprajzúak és egyszerű nyeregtetővel fedettek. A bejáratot vagy kődisállással vagy keresztszárnyal hangsúlyozták ki. A keresztszárny fedésénél előfordul a kontyolás. A homlokzat vakolt felületű, ami ha egy színű, akkor vakolatdíszekkel ellátott, ha nem készült vakolatdísz, akkor több színnel színezték ki, s ez adta a díszítést. Az utcai homlokzat jellegzetessége az osztópárkány, az oldalfalon két függőleges ablak és az ormfalon kettő lőrés szerű szellőzőnyílás. Az ablakok fából készültek, osztott üvegezéssel, az ajtók szintén fából voltak, kazettás kivitelben.

12

. A ház falazatának anyaga korábban vályog, majd később égetett agyagtégla. Az épen maradt homlokzati motívumok igazi ékességek, ritkaságnak mondhatók környékünkön, ezért ezekre kiemelt figyelmet fordítunk, s igyekszünk megőrizni őket.

Az ablakok is jellegzetes mintával és elosztással készültek, helyenként zsalu védte az ablakokat:

Az 1930-as évek körül, a pallótokos illetve kapcsolt gerébtokos nyílászárók megjelenésével a lakóépületek homlokzata megváltozott, az álló ablakokat felváltotta a fekvő ablak. Az utcai homlokzat ezzel jelentősen átalakult. A homlokzat díszítése is egyszerűsödött, leginkább a vakolat színezésével „játszott” a mester.

A lakóépületek mellett nélkülözhetetlen volt a családok számára a gazdálkodáshoz szükséges **istállók, pajták és ólak** létesítése.

Ezek a melléképületek közvetlenül a lakóház mögött helyezkedtek el, azzal egybeépítve. A lakóudvart a gazdasági udvartól kerítés választotta el, melyek nagyrészt ma is fennmaradtak.

13

A gazdasági épületek anyaga jellemzően téglafalazat, fedése natúr cserépfedés. Alaprajza egyszerű téglalap, magassága földszintes.

Népi építészeti értékeink közé tartoznak a **szőlőhegyi pincék** is.

Községünk zártkertjében ma is található eredeti állapotban lévő prэшázak, bár már a zsúptetőt felváltotta a natúr agyagcserép. Falazatuk azonban megmaradt: korábban fa vázra tapasztott agyagból (boronafal), majd később égetett agyagtéglából készült.

Külső megjelenésük is egységes, fehérre meszelt oldalfalak, nyílászáróik zöld, kék vagy sötétbarna színűre festett. Az oromfal készülhetett a falazat anyagából vagy deszkából, ami szintén a nyílászárók színére volt festve. Az ablakokat zsalu védte.

Emlékmű csak néhány található községünkben.

Megemlékezünk a világháborúk hőseiről és a 800 éves történelmünk tiszteletére is állítottunk emlékművet.

A Fő u. 14. sz. családi ház előkertjében kapott helyet Szent Flórián szobra.

MŰEMLÉKI VÉDETTTSÉG

Présház a Pöröshegyi pincesoron:

Nagykutas, Pöröshegy 64.

Hrsz.: 2125/1.

építés kb.: 1900

utolsó felújítás: 2006. (KÖH)

agrár műemlék – borház-présház

törzsszám: 8928

azonosító: 10969

A településtől D-re, dombon, szabadon álló, téglalap alaprajzú, részben boronafalas, részben sövényfalas, gerendavázás szerkezetű, sártapasztásos épület. Egytraktusos, háromszatú elrendezésű: szoba, préstér, pince beosztású. Épült 1870 körül. Romos állapotban. Népi műemlék.

15

17

TERMÉSZETVÉDELEM

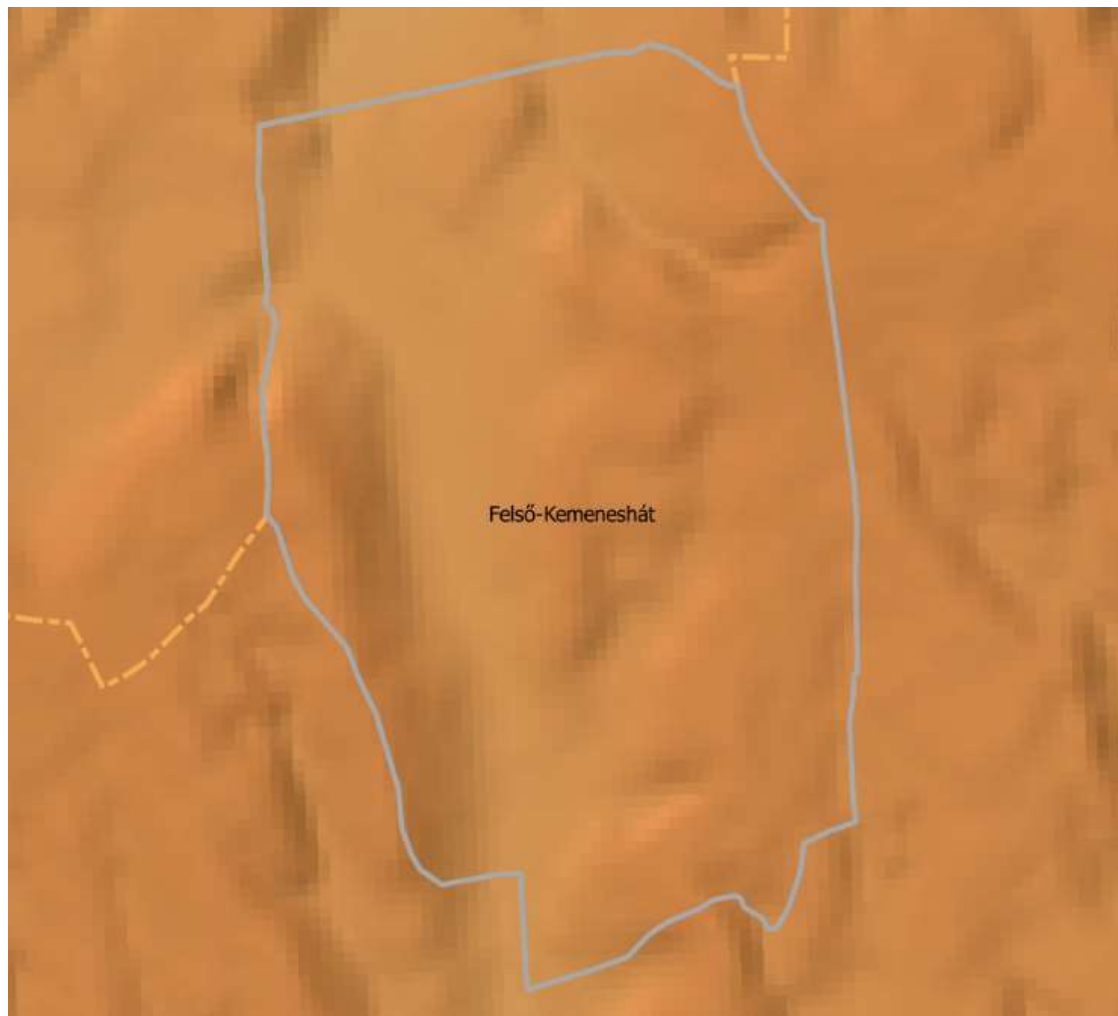
ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS

A KÖZSÉG ELHELYEZKEDÉSE

Nagykutas község Zala megye északi határán a Szentmártoni-patak forrásvidékén helyezkedik el.

A település Magyarország kistájainak katasztere alapján a Nyugat-magyarországi Peremvidék nagytájban a Kemeneshát mezorégióon belül a Felső- Kemeneshát mikrorégióban található.

A táj mai arculatát a földtörténeti korokbar (pleisztocén és holocén) zajlott események alakították. A település környezete geomorfológiai közelítésben szolidnak mondható, a dombságban tapasztalható nagy szintkülönbségeket itt felváltja a Kemeneshát kiegyenlített lealacsonyodó platója. A táj monotonosságát csupán a patak völgyek szakítják meg. .

GEOLÓGIAI FELÉPÍTÉS

A tektonikai aljazaton túlnyomórészt folyóvíz üledékekkel, ós-rábai eredetű, acidofi kavicsallúviummal, löszös, vályogos képződményekkel fedett terület.

Jelmagyarázat

- 2 Glaciális és alluviális üledékek
- 3 Harmadkori és idősebb üledékek

19

TALAJOK

A kavicstakarón a jégkorszak utáni erdősülés során pszeudoglejes barna erdőtalajok fejlődtek, ezeken ma is erdők állnak, de nagy területen szántóföldi művelés történik. A településen átfolyó patakok mentén rétértés talajok is megjelennek.

Termékenységi besorolásuk VII. kategória.

Jelmagyarázat

- 7 Agyagbemosódásos barna erdőtalajok
- 9 Pszeudoglejes barna erdőtalajok

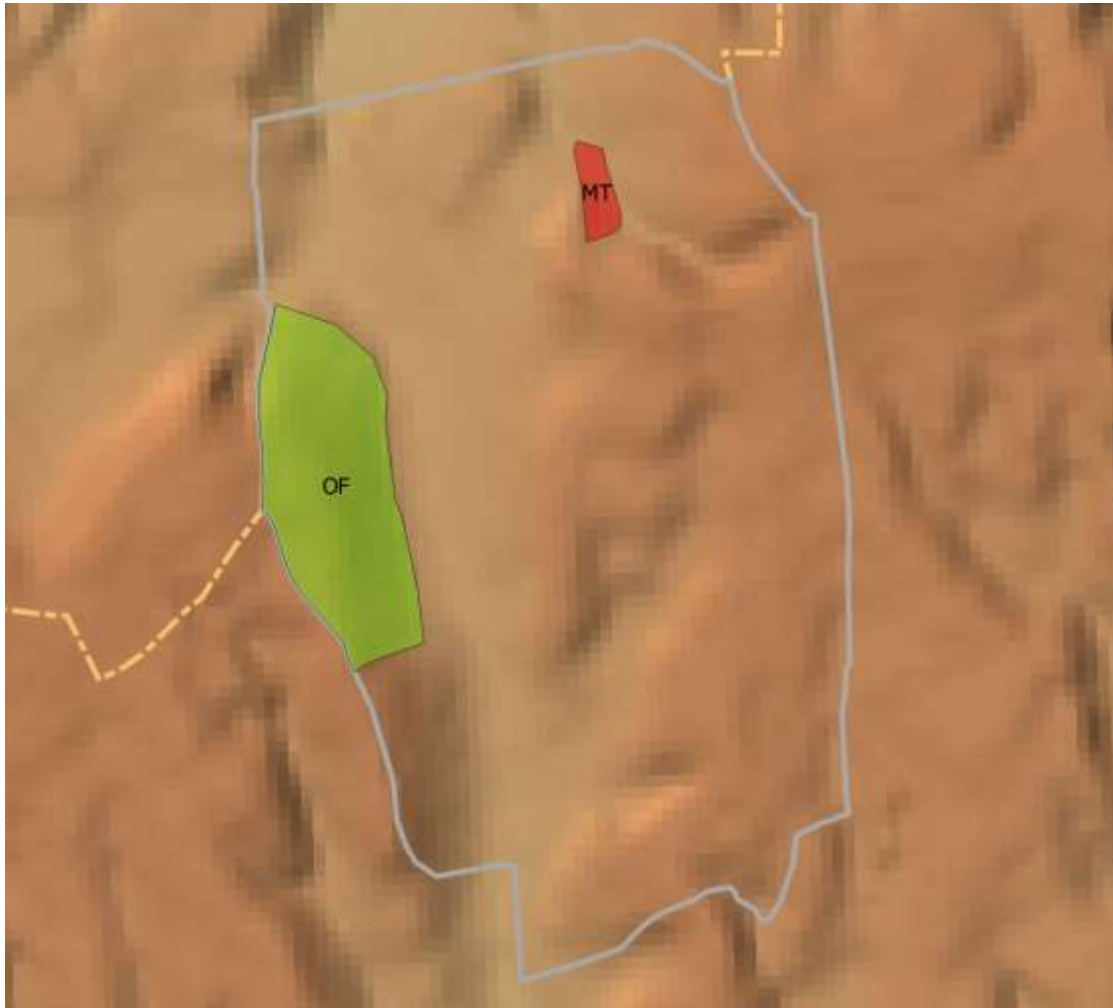

ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT

A település közigazgatási területét az országos ökológiai hálózat érinti. A hálózat kategóriái közül ökológiai folyosó és magterület került kijelölésre. Az ökológiai folyosó területe a szőlőhegy, míg a magterület a patak völgy forrásvidékére szorítkozik.

Jelmagyarázat

- magterület
ökológiai hálózat

21

ORSZÁGOS VÉDETTSÉG

A település közigazgatási területén országos jelentőségű, természetvédelem alatt álló terület nincs.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényben meghatározott ex lege védettségű (forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár) objektum közül források és potenciális láp ismert a község területén.

A források a patakok forrásai, a lápterület is ehhez kapcsolható.

Helyi védettség

A település közigazgatási területén a szőlőhegyen található helyi természetvédelmi oltalom alatt álló érték, a 400 éves szelidgesztenyefa.

Jelmagyarázat

lápterület

- forrás
 - helyi védett objektum
- vízfolyás

SZŐLŐHEGYEK TERMÉSZETI ÉRTÉKEI

A szőlőhegyen még több idős, ma is művel-
gesztenyés található – az egykor
borospincék, gazdasági épületek lassan az
enyészetté válnak.

A gyümölcsösök, kaszálók gyakori védett
faja a szártalan kankalin

23

SZŐLŐHEGYEK TERMÉSZETI ÉRTÉKEI

A szőlőhegyen még több idős, ma is művel gesztenyés található – az egykori borospincék gazdasági épületek lassan az enyészetté válnak.

A gyümölcsösök, kaszálók gyakori védett faja a szártalan kankalin

TÁJKÉPVÉDELEM

A rendelkezésre bocsátott digitális térkép alapján a község területén több területrész is a tájképvédelmi zónába került. Ezek a belterület, szőlőhegy és a Szentmártoni-patak völgyét fedik le, északon a Cser-domb került kijelölésre.

Jelmagyarázat

tájképvédelmi terület

4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

Egy település esetén az építészeti karakter a településre jellemző telekszerkezet, beépítés, telekhasználat és építészeti megjelenés-tömeg, tetőidom, homlokzati nyílásrend, építészeti részletek- alkalmazása, összefüggő együttese, mely térben és időben formálódott a mai összkép kialakulásáig.

Nagyutas közigazgatásilag belterületre, külterületre és zártkerti területekre tagozódik. Rendezési tervben a beépítésre szánt terület alapvetően megegyezik a falusias lakóterülettel. A beépítésre nem szánt területen az általános mezőgazdasági, kertes mezőgazdasági területeken kívül erdőterületek a jellemzőek. Nagyutas eltérő karakterű településrészeit elegendőnek tartjuk 3 karakter övezetbe sorolni, mivel a település falusias jellegét az egész településen szeretnénk megtartani.

BEÉPÍTETT TERÜLET

Nagykutas beépítésre szánt területének építészeti karaktere sem egységes, mivel az épületekre tekintvelátszik, hogy az egy hosszú fejlődés eredménye, és az épületek magukon viselik az építés idejének stílusjegyeit.

Egy település megítélése külső szemlélő számára sokrétű lehet, de talán a legfontosabb a táji környezet, amely Nagykutas esetében is meghatározó mivel a főutca mindkét oldalán gyönyörű látvány tárul a látogatók elé. Nyugatról a szőlőhegy a sajátos pincével, míg keletről a település életében meghatározó szerepet betöltő Alma 2000 Kft. almaültetvényei.

Nagykutast a többi zalai falusi beépítésekhez hasonlóan a hosszúkás szalagszerű telkek jellemzik, sűrűn egymás mellett álló lakóépületeket. Az épületek oldalhatáros elhelyezésűek, esetünkben a telekszerkezetnek megfelelően az északi telekhatáron, így kihasználva a telek adottságait és a legtöbb benapozást biztosítva az udvar számára. Ezeken a területeken elhelyezett újabb lakóépületek is igazodtak ehhez a tradícióhoz, igaz megjelennek a magasabb szintmagasságú épületek is, amelyek a viszonylag szűk telkek túlépítését eredményezték. Az újonnan kialakított lakóterületeken már a szélesebb, szabályos alakú telkek, amelyek beépítése már a falusias helyett a kertvárosi karakterre hasonlít, de a rendezési terv szerinti fejlesztési területeken nem indult meg az építkezés, még az infrastruktúra sem készült el.

27

A falusias beépítésű fő utca a település centrumában található egy közterületi kiteresedés, amelyben egy közösségi park illetve parkoló került kialakításra. Ehhez a térhez kapcsolódnak a nagykutasi közintézmények, a polgármesteri hivatal, a közösségi ház és a dombtetőn a templom.

ZÁRTKERT

A település észak-nyugati területén önálló zártkerti szőlőhegyek találhatóak, amely területen régi építésű, építészeti szempontból is fontos pincék találhatóak. A zártkerti rész megközelítése a Fő utcáról történhet, az infrastruktúrális hálózata elmaradott, így a falu lakóterületi fejlesztése ebbe az irányba nem várható. A területen új építés sem várható, a többi zalai településhez hasonlóan inkább ezeken a telkeken is visszaszorul a szőlőművelés és a terület más irányú hasznosítása kerül előtérbe.

KÜLTERÜLET

A településen önálló karakterként a mezőgazdasági művelésű külterületek kerültek lehatárolásra, amely területeken jellemzően az Alma 2000 Kft. almáskertjei találhatóak, a hozzájuk tartozó gépszínekkel.

MEGHATÁROZÓ KARAKTER

BEÉPÍTETT LAKÓTERÜLET (a Fő utca és a Diós utcák melletti terület)

Nagykutas építészeténél fogva több meghatározó karakterű településrész kijelölése értelmetlen volna, mivel a település organikus, tudatos tervezői beavatkozás nélkül, a környezetéhez és a falusi társadalom fejlődéséhez igazodva, fokozatos fejlődésben alakult.

A település szerkezetét a tulajdonviszonyok, a természetföldrajzi körülmények és a mezőgazdasági termelés alakították.

A meglévő szerkezet valószínűsíthető, hogy nem fog változni. A rendezési tervben kijelölt lakóterületeken fejlesztés nem várható. Új beépítések a meghatározó területen régi épületek bontásával kialakuló foghíjakon várható, amely esetekben a meglévő épületekhez történő illeszkedés a fő szabály. A meglévő épületek felújítása során javasolt minőségi építőanyagok használata. A felújításoknál törekedni kell az épületek egységes természetes megjelenésével.

NAGYKUTAS
KÖZSÉG

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ
TERÜLETEINEK LEHATÁROLÁSA

Jelmagyarázat:

Településképi szempontból meghatározó terület:

 Beépített lakó

Nem meghatározó és nem védett terület:

 Egyéb terület

5. NAGYKUTAS ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Arra a kérdésre, mitől szép egy lakóház, nem lehet egy mondatban válaszolni.

Neves építészek és filozófusok a különféle megközelítések ellenére egyetértenek azonban abban, hogy a közhiedelemmel ellentétben a szépség nem szubjektív, nem részrehajló. Szép az, ami érdek nélkül tetszik, mondja Kant.

A szépség sokféle lehet.

Ebben a fejezetben nem szeretnénk egyoldalúan állást foglalni, leszűkíteni a lehetőségeket. Viszont szeretnénk bemutatni, hogyan kerüljük el a legáltalánosabb hibákat.

„Ne feledjük, egy hely alapvető identitása nem állandó és megingathatatlan, hanem élő organizmus, ami fejlődik és időről időre nyilvánvalóbbá válik. Az évszázadok alatt kialakult települések arculatát nemcsak korok, stílusok határozzák meg, hanem saját gazdasági és társadalmi adottságaik, egymáshoz viszonyított helyzetük és kapcsolataik is befolyásolták.”

Krizsán András és Somogyi Győző szavai

31

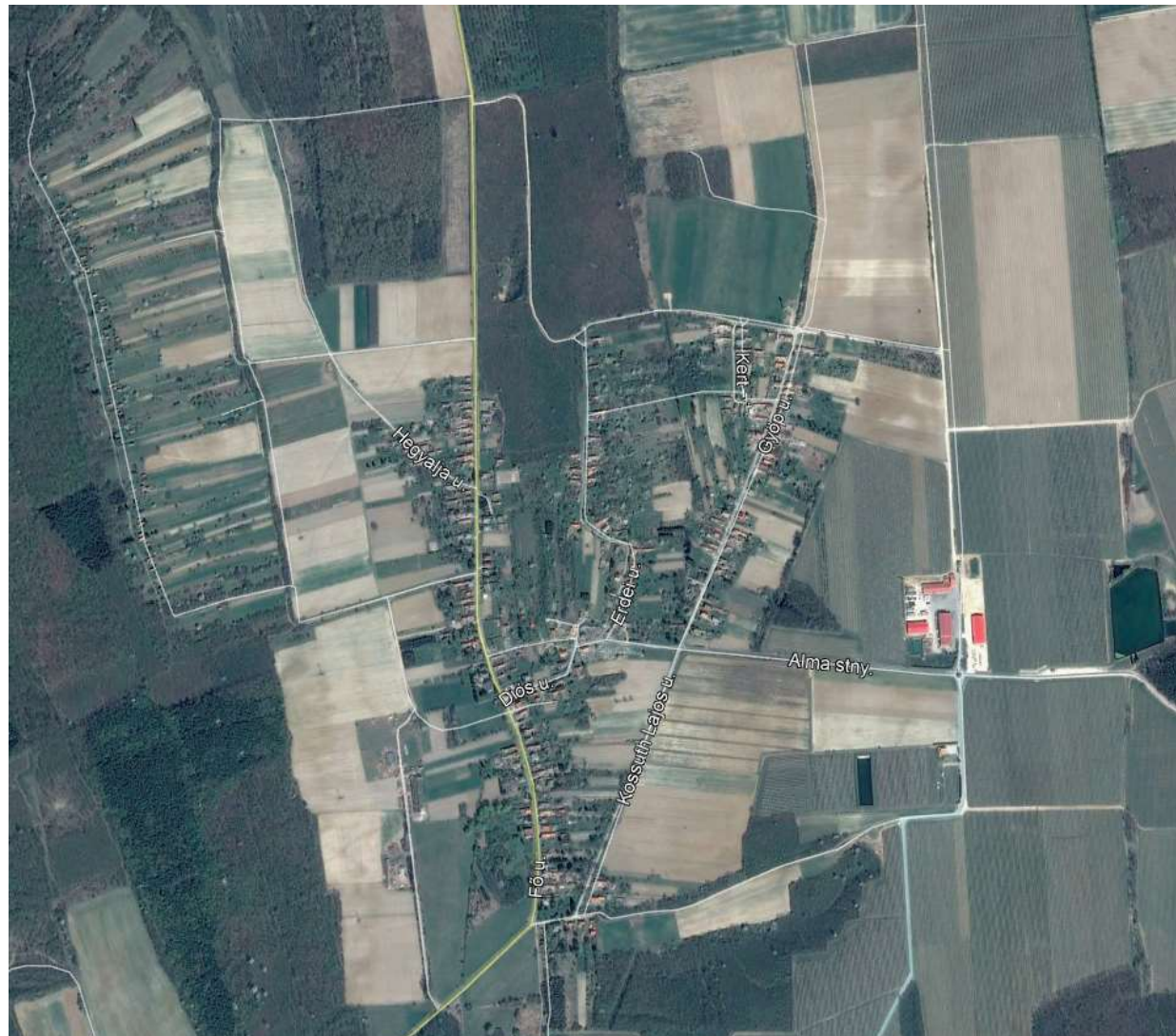
TELEPÜLÉSSZERKEZET

Nagykutas belterülete tipikus falusi lakóterület beépítésű, legkarakteresebb utcája a fő utca.

A beépített terület a fő utca és a Gyöp utca egymással hegyes szöget bezáró területére korlátozódik.

A szabályozási terv szerint ezen területek oldalhatáros beépítésűek, max 4,5 m építménymagasságúak. Ezen karakterek megfelelnek a település esetleges további fejlődésének. A fő utcán végigsétálva az építészetileg nem nyújt egységes képet, a különböző korok építészeti stílusai erősen keverednek, sok helyen akár utcaképbe nem illő városias beépítésű épületek találhatók. Az utcakép tudatos tervezői beavatkozás nélkül a falusi társadalmi környezethez idomulva alakult ki.

A szabályozási terven jelölt új falusi lakóterületeken a fejlesztések nem kezdődtek el, így a jövőben, lakóépület építések is inkább foghíj szerűen várhatóak.

TELEPÍTÉS

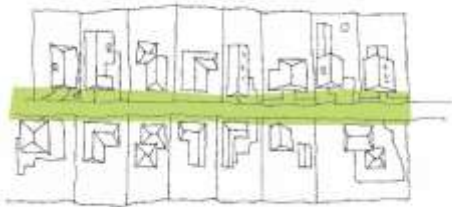
Nagykutas falusias településrészein a szabályozási tervnek megfelelően az épületek oldalhatáros elhelyezésűek. Az épületek jellemzően 5,0 m-es előkerttel kerültek elhelyezésre, amely megfelelő ritmust ad az utcaképnek, annak ellenére, hogy az utcák vonalvezetése mind vízszintesen mind magasságilag változatos, a telkek mérete pedig nem egységes.

Az utcaképet meghatározó épületek az utcára merőlegesen kerültek elhelyezésre. Így a tetők is jellemzően utcára merőleges nyeregtetők.

A foghíj beépítéseknél kerülendő az új épületek telken történő hátrahúzása, és az utcára párhuzamos nagy épülettömegek megjelenése.

A falusi beépítésre jellemző melléképítmények utcafronton való megjelenése kerülendő, a jellemzően alacsonyabb épülettömegek, a főfunkciójú épületek mögött oldalkertesen kerüljön telepítésre.

Az újonnan épülő épületek tervezésénél fontos szempont a környezethez, és a meglévő épületekhez való illeszkedés, kerülendő a falusias beépítésre nem jellemző bonyolult épülettömegek kialakítása.

33

TEREPALAKÍTÁS

Nagykutas jellemző domborzati viszonyai miatt fontos szempont az épületek elhelyezésénél a terepalakítás, hogy az épületek illeszkedjenek a környezetükhöz.

Az épületek elhelyezésénél törekedni kell a meglévő terephez való igazodáshoz, nem szerencsés az épület földbe vájása, mivel így az esővíz elvezetése megoldatlan, valamint a fontos kertkapcsolat is elveszhet.

Az épület feltöltésre történő elhelyezése is kerülendő, mivel így a tervezett épület kiemelkedik a környezetből, ezért nem illeszkedik a szomszédos épületekhez, és zavaró utcakép alakulhat ki.

ÉPÜLETEK MAGASSÁGA

A településrészen elhelyezhető épületek magassága a helyi építési szabályzat határozza meg, jelenleg ez 4,5 m.

A területen az eredetileg földszintes beépítéseket megbontja az 1900-as évek utolsó évtizedeiben épült F+1 szintes épületek tömege, amely jól láthatóan nem illeszkedik az utcaképbe.

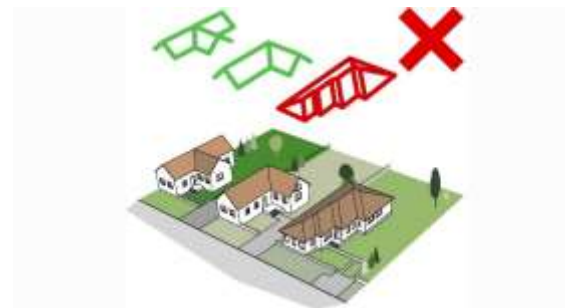
Ezért az új építéseknel javasolt a max F + tetőtér magasságú épületek tervezése.

35

TETŐ KIALAKÍTÁSA

A tetőformát, a tető hajlásszögét, a tetőfedés anyagát, az épület tömegformálását a környezethez illeszkedve kell kialakítani. A meglévő épületek tetőformái is változatos képet mutatnak, az eredeti falusias épületek jellemzően utcára merőleges nyeregtetős, sok helyen fiók tetőkkel, az 1960-70-os évek Magyarországra jellemző sátoztetős házak is jelentősek. A tetőfedés anyaga jellemzően égetett cserép.

TETŐ KIALAKÍTÁSA

Az új épületek tervezésénél kerülendő a környezethez nem illeszkedő tördelt tetőformák alkalmazása.

Javasolt az egyszerű nyeregtetőjű épületek tervezése, de a környezethez illeszkedés a főszabály a tetők kialakításánál, a Magyarországra nem jellemző 45°-nál meredekebb megoldás mindenképp kerülendő.

Továbbá nem támogatható a lakóépületek tetejére nem jellemző erős színek használata (pld. kék, sötétzöld), javasolt a kiselemes agyag ill. betoncserep használata.

37

ANYAGHASZMÁLAT, SZINEZÉS

A településen meglévő épületek jellemzően vakolt felületű épületek találhatóak, fehér ill. világos pasztell színekkel.

Az egy telken lévő építmények tömegét és színezését úgy kell kialakítani, hogy azok egymással összhangban legyenek, és egységes épület hatását keltsék.

Az új épületek homlokzatképzésében a hagyományos anyagokat, felületet javasolt alkalmazni. (fa téglakő)

A homlokzat színezésénél kerülni kell a rikító, túl sötét színek alkalmazását, javasolt a környezethez igazodó világos pasztell színek alkalmazása, a kialakult utcaképhez igazodva.

A meglévő épületek felújítása során javasolt az épületek színeinek megtartása, mindenképp a teljes épület homlokzatának egységes kialakítására kell törekedni, kerülve a színek síkban történő váltását.

Az ablakcsere során nem megengedett a homlokzat oly módon történő javítása amely megszünteti azok egységes megjelenését.

KERÍTÉSEK

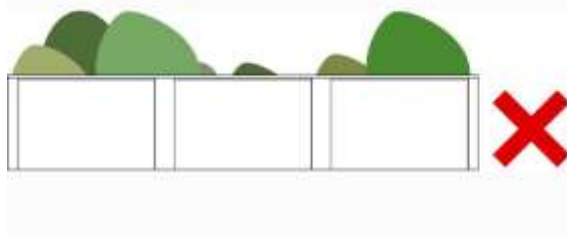
Nagykutas területén a meglévő kerítések magassága jellemzően megegyező, áttört kialakításúak. az anyaguk az építési kornak megfelelően fa, fém ill. betonból készült.

Mivel az épületek jellemzően előkertes kialakításúak, így az utcáfronti kerítések jelentősen meghatározóak az utcakép alakításában. Ezért a kerítések építésénél fontos szempont az illeszkedés, mind a környezetükhöz, mind a telken lévő épület stílusához, kialakításához.

Kerülni kell a falusias beépítéstől idegen tömör kerítések kialakítását, valamint az áttört kerítések szinezésénél a feltűnő, rikító színek alkalmazását.

A kerítések magassága az utcában meglévőkhöz igazodjon, a bejárati kapuk a kerítésekkel megegyező anyagból, és stílusban kerüljön kialakításra.

A közterület felőli kerítés mögött a belátást gátló és a zaj ill, por szennyeződés csökkentésére élősvény ültetése ajánlott.

39

KERÍTÉSEK

Nagykutas területén az épület állományhoz hasonlóan a kerítések kialakítása is vegyes képet mutat. Legtöbbször az épület és a kerítés stílusban sincs összhangban, legtöbbször az építés kori divat és lehetőség alakította a megjelenésüket. Mint az épületek esetében a kerítések kialakításánál is ajánlott a hagyományos, természetes anyaghasználat.

A kerítéssel körbehatároljuk a telkünket, épületünket, ezért fontos, hogy összhangban legyen az épülettel. Az épületnél alkalmazott színek, formák, anyagok megjelenése a kerítésnél is alkalmazhatók, sőt fontos is, hogy alkalmazzuk. A bemutatott példák is jól mutatják, hogy a kerítések is milyen sokszínűek lehetnek, és legtöbbször nem csak az anyaga határozza meg a megjelenését, az egyszerű formák ezen esetekben is erősítik a falusias jelleget. Növényekkel való kombinálás kiváló takarást biztosít és emellett elkerülhető a fal-szerű megjelenés. A növényzet évszakonkénti változása sokszínű kerítést eredményez, mindig újfajta megjelenést ad a területnek.

KERTEK

A kert éppolyan fontos helyszíne a telkünknek, mint az épületek, mivel a kert teremti meg a kapcsolatot a természettel, a rekreáció, a pihenés színtere, de ugyanakkor haszonkertként is megjelenhet. A formák, színek, anyagok ugyanúgy fontosak a kert kialakítása, tervezése során, mint az épületnél. A kert nemcsak az alkotás színtere, hanem a kikapcsolódásé is. A kert tulajdonképpen az épület folytatása a szabadban, mindkét esetben az emberi tevékenységek helyszíne, csak mások az arányok, építőanyagok.

A kertnek különböző részei vannak funkció szerint lehatárolva. Beszélhetünk előkertről, mely az egész kert bejáratául szolgál és szépen keretezi az épületet. Hátsókertről, mely a rekreáció, kikapcsolódás színtere, illetve oldakertről, ahol jellemzően a gépkocsibeálló és az épület bejárata kerül kialakításra.

Megfelelő növényalkalmazással, dús növényzettel a kert árnyékoló funkciót is betölthet, ami a meleg nyári napokon igazi felüdülés. Építkezéskor még a tervezés során érdemes végiggondolni, hogy a meglévő növényzetből mit lehet megmenteni és az épületet ennek függvényében célszerű kialakítani.

41

ERKÉLYEK, TORNÁCOK

A népi építészet egyik jellegzetes eleme az oldalsó oszlopos tornác, melynek kialakítása, elhelyezkedése többféleképpen lehetséges. A tornác egy félig nyitott, folyosószerű, fedett tér, mely nyáron kiválóan árnyékol, az év többi szakaszában pedig véd az esőtől, hótól. Nagykutas településen ez a kihalóban lévő építészeti elem már csak a régi házakon maradt meg, amelyek felújítása nem történt meg. A bemutatott lakóépület modern változatban ezt az építészeti elemet használta fel modern formában, és ez az épületr is bizonyítja, hogy érdemes visszanyúlni a tradíciókhoz.

Nagykutas területén az emeletes házaknál jellemző az erkély kialakítás. Az épület homlokzatával egy síkban, valamint az épületből kiugróan helyezkednek el az erkélyek, melyek legtöbbször nem is funkcionális szerepet töltenek be az épületeknél, inkább ház díszítéséhez járulnak hozzá,

43

AJTÓK, ABLAKOK

Az épületek külsejére, esztétikai megjelenésére jelentős hatással vannak a nyílászárók. Az épület tömegét az ajtókkal, ablakokkal nyitjuk meg a külvilág felé, ezért fontos, hogy milyen módon tesszük. A népi építészet házain a fából készült, osztott spalettás ablakokat, valamint fa ajtókat alkalmaztak. Nagykutason a nyílászárókra leginkább a világos- és sötétbarna, zöld színek alkalmazása, valamint a fa anyag jellemző.

Új épületek építése esetén tetszőleges anyagú, de leginkább a fa mintázatú, vagy erezetű, víztiszta, vagy matt síküvegezésű ablakok beépítése javasolt.. A nyílászárók javasolt színe világos, közép és sötétbarna, zöld,

Az álló formátumu ablakok használata előnyösebb, mint a fekvő ablakoké, mivel arányaiban jobban illeszkedik az épület tömegéhez. Kerülendő a túlzottan díszített, élénk színű ajtók használata, ehelyett az egyszerű, hagyományos ajtók részesítendőek előnyben. Törekedni kell a hagyományos arányok megtartására, a kellemes arányú ablakok megfelelő kiosztására.

HOMLOKZATKÉPZÉSEK

A homlokzat kialakítása nagyon fontos az épületnél, mivel ez az arca a háznak. A hagyományos arányok megtartására kell törekedni, a kellemes arányú ablak kiosztásra. A homlokzaton a természetes anyaghasználat, formák alkalmazása javasolt. A falazott, vakolt felületek részesítendőek előnyben a homlokzatképzésnél. A magastető héjalásánál hagyományos sík agyagcserép, betoncserép alkalmazható. A tetőfelületek fedésénél kerülendő a fém, hullám vagy trapézlemez és műanyag fedés.

A lakóterületen csak a hagyományokhoz illeszkedő homlokzati megjelenés alakítható ki. A 20. századi magyar építészet egyik legjellegzetesebb épülete a sáttortetős kockaház, melyeknek homlokzati megjelenése változó, néhol az utcáfrontra egy ablak, néhol pedig két ablak néz. Ez a típus megvalósította azt az igényt, hogy legyen két szoba egymás mellett, méghozzá az utcai oldalon és kielégítette a természetes komfortigényeket. A túldíszített, túlszínezett épület hamar elveszíti érdekességét és utána

RÉSZLETEK

6. MAI PÉLDÁK

Ebben a fejezetben a településen lévő esztétikus, követendő épületeket mutatjuk be. Új ház építések, átalakítások fontos, hogy az épület tömegalakítása, homlokzata illeszkedjen a településképhez.

Az épületek léptéke mindenkor igazodjon a telek méretéhez és a környező épületek méretéhez is, a szűk telkek túlépítése élethetetlen települést és zsúfolt utcaképet eredményez.

A tömegalakítás a környező épületek tömegétől nagyban függ. Az utcakép összehatását rontja a túl nagy tömegű, terjedős épületek, melyek elnyomják a kisebb épületeket.

Javasolt a hagyományos tömegalakítás, a nem túl széles épületek kialakítása, melyek igazodnak a korábban kialakult utcaképhez.

Az anyaghasználat esetében mindenképpen a természetes anyagok kő-, faburkolat, vakolt falfelületek és a visszafogott színezés részesítendőek előnyben.

1.kép

2.kép

3.kép

49

4.kép

5.kép

Az 1. képen látható lakóépület szerencsés helyzetben van, mivel az építési telek közel sík és megfelelő oldalméretekkel rendelkezik. Így a tervezett épület és a kert egyensúlya megfelelő. A ház formája és utcafronti kialakítása mind léptékében, mind visszafogottságában illeszkedik a település karakteréhez.

Az alkalmazott anyagok és a színek tovább hangsúlyozzák a megfelelő minőséget és a visszafogott, nem hivalkodó megjelenést.

A 2 képen látható lakóépület a telek belső része felé lejtő terepen került megépítésre. Az utcafront irányában kialakított alacsonyabb tömegrész jól illeszkedik az utcaképbe. Az udvari magasabb keresztszárny pedig a régi tornácos házak arculatát idézi. Az alkalmazott anyagok minőségiek, amik hangsúlyozzák az épület XXI. századi megjelenését.

A megfelelő minőségű kert és az épület kapcsolata tovább hangsúlyozzák az építetők igényességét.

A 3. épület jó példája a mai kor igényességével felújított régi épületek megtarthatóságára.

A 4. és az 5. képen látható épületek azt szemléltetik, hogy egyszerű eszközökkel, nem feltűnő épületek a kár felújítottak, akár új építésűek, illeszkednek az utcaképbe.

7. UTCÁK, TEREK

Az élhető, esztétikus és barátságos településeknek a hozzátartozói a gondozott virágos, zöld utcák és terek. A közterületeken, utcákon, tereken lévő növényzet fontos szerepet tölt be a település lakóinak életében, ezért a cél ezek megőrzése, fenntartása és újabb kialakítása.

Nagykutas településen az utcakép meghatározó közterületi eleme a nyílt csapadékvíz elvezető árok. Ennek megfelelően az utcák széles szabályozással rendelkeznek, a járdák és a közút között többnyire fásított zöldterülettel. Az épületek előkertjesok helyen virágokkalbeültetett, a kerítések gondozottak. Nagykutasra Zalaegerszeg irányából érkeve egy gondozott zöldfelület fogadja a látogatót, amelyhez rendezett magánkertek csatlakoznak. A település centrumában található tér gondozott, nagy zöldfelülettel és virágosított szigetekkel. A téren található díszítő elemek önmagukban is ötletesek, de az egységes kép kialakítása szempontjából átgondolandó a fejlesztése, a kavicsos parkoló funkcionálisan szükséges az önkormányzat épületének közelében, de nem illeszkedik a tér arculatához, javasolt a fejlesztése.

Sajnos, mint a legtöbb kis településen itt is vizuális konfliktust okoznak a közterületeken kialakított betonoszlopok, a légvezetékek pókhálója, melyek az egész településen megjelennek.

51

8. SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK, REKLÁMHORDOZÓK, EGYÉB MŰSZAKI BERENDEZÉSEK

52

Nagykutas beépítésre szánt területén a közműszolgáltatók által elhelyezett közterületi szekrények, illetve az előkertekbe telepített mérőórák találhatóak. Ezen építmények eltakarása minden esetben szerencsés lenne, mivel az utcaképet erőteljesen befolyásolják, és legtöbbször elhelyezésük is esetleges.

A településen reklámhordozók elvétve találhatóak. Legtöbbször útbaigazító és tájékoztató táblák, cégfeliratok és kulturális célú utcabútorok jelennek meg az utcaképből.

Egyéb műszaki berendezések közül az épületek homlokzatán megjelenő parabola antennák és a falusias környezetben szerencsére még kevésbé jellemző légkondicionálók kültéri egységei a megtalálhatóak. Ezek elhelyezése mindenképpen csak alárendelt homlokzatokon támogatható. A közterületen a település ellátását biztosító elektromos légkabelek, illetve az internet és televíziós villanyoszlopon történő vezetése rontja az utcaképet. Ezen rendszerek felújítása során javasolt azokat földkábeles elhelyezéssel kiváltani.

IMPRESSZUM

NAGYKUTAS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

www.nagykutas.hu

hivatal@nagykutas.hu

8911 Nagykutas, Fő u 21.

Telefon: +36 92 564 024

Polgármester: Ferenczné Baumgartner Éva

polgarmester@nagykutas.hu

Főpítész: Bertók Sándor

SZERKESZTETTE: Schifter Gergely

SZÖVEG: Bertók Sándor

FOTÓ: Bertók Sándor

GRAFIKAI TERVEZÉS: Schifter Gergely

ÁBRA: Az általános építészeti útmutatóban található ábrák a Lechner Nonprofit Kft. tulajdonát képezik.

Forrás: <http://tak.lechnerkozpont.hu>

Nagykutas, 2017.